

بررسی آثار احتمالی پذیرش ایران در سازمان جهانی تجارت

(WTO) بر سیستم بانکی کشور و ارائه پیشنهادات کلی جهت

مذاکرات آتی ایران در این سازمان

(مطالعه موردی بانکهای تجاری)

مه‌لقا اترک، علی امیرطاهری، اسماعیل حسن بیگی

استاد راهنما: مرتضی ایمانی‌راد

استادان مشاور: شهیندخت خوارزمی، حمید رحیمیان

چکیده: در این مقاله تأثیر احتمالی پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت (WTO) بر سیستم بانکی کشور (بانکهای تجاری) مورد بررسی قرار گرفته است. محققان ضمن شناسایی اصول و الزامات سازمان جهانی تجارت در بخش مالی و بانکی، تعهدات پذیرفته شده کشورهای عضو سازمان جهانی تجارت (ترکیه، مالزی و پاکستان) را در بخش بانکی بررسی کرده‌اند. همچنین در این پژوهش به منظور دستیابی به نقاط قوت و ضعف سیستم بانکی کشور در صورت پیوستن به سازمان جهانی تجارت، وضعیت خدمات سیستم بانکهای تجاری از پنج بُعد رقابتی با خدمات بانکهای پیشرفته دنیا از دیدگاه خبرگان بانکی بررسی شده است. در پایان راهکارهایی جهت افزایش توان رقابتی سیستم بانکی در مرحله قبل از پیوستن به سازمان جهانی تجارت به سیستم بانکی و در مرحله مذاکره جهت پیوستن به این سازمان به تیم مذاکره کننده ارائه شده است.

کلید واژه‌ها: توسعه بازاریابی بانکی، اصلاح ساختار سازمانی، افزایش دانش و مهارت، بومی کردن خدمات پول، ارز و خدمات، استقرار سیستم هوشمند، سازمان جهانی تجارت، سیستم بانکی.

تعریف مسئله تحقیق

خصوصاً فناوری اطلاعات باعث شده است که کسب و کار و تجارت به شیوه‌هایی کاملاً جدید متحول شود، به طوری که یک بانک مجازی در یکی از کشورها با صدها هزار مشتری دیگر چیزی بیشتر از یک علامت تجاری و تبلیغاتی نیست.

چرخه دگرگونی و شتابان امروز، بی تردید، در گذشته سابقه نداشته است. امروز دگرگونی، سریعتر، غیر معمولتر و اساسیتر از هر زمان دیگری در گذشته است. برخوردهای فناوری و

به دفعات طرح درخواست ایران در جلسات سازمان به علت مخالفت آمریکا به بعد موکول شده است.

اهمیت موضوع پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت زمانی آشکار می‌شود که به تعداد اعضا و عملکرد کشورهای عضو توجه شود. بنا بر اطلاعات و شواهد موجود در حال حاضر ۹۵٪ تجارت جهانی توسط کشورهای عضو سازمان جهانی تجارت انجام می‌شود و بیش از ۱۴۴ کشور به عضویت این سازمان درآمده و تلاش آنها نیز بر این است که ضمن تعیین و تنظیم رژیمهای تجاری خود از اصلاحات اقتصادی لازم برای تطبیق و هماهنگی با اهداف سازمان برخوردار شوند.

برای الحاق به سازمان جهانی تجارت، باید تغییراتی در نظام اقتصادی کشور متناسب با حداقل الزامات در بخشهای مختلف به عمل آید. چون لزوماً برای اجرای تغییرات در هر بخش خصوصاً سیستم بانکی ابتدا باید نقاط قوت و ضعف آن شناسایی شود و سپس با توجه به محدودیتهای موجود راهکارهای مناسب اتخاذ و متعاقب آن تیم مذاکره کننده در مذاکرات شرکت کند. طبیعی است که نتایج چنین تحقیقی ضمن ارائه تصویری کلی از وضعیت سیستم بانکی کشور، تیم مذاکره کننده را یاری خواهد داد تا با آگاهی و شناخت بیشتر در مذاکرات مربوط به عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت شرکت کند و با در نظر گرفتن محدودیتهای نسبت به مبادله امتیازات با کشورهای عضو و پذیرش هرگونه تعهد در این خصوص اقدام لازم به عمل آورد. به علاوه این تحقیق برنامه ریزان و سیاستگذاران را یاری خواهد داد تا با در نظر داشتن واقعیهایی

این بانک تنها دارای یک شبکه کامپیوتری و صدها هزار مشتری است. این شرکتها و خدمات مالی دیگر هستند که خدمات و محصولات را عرضه می‌کنند. اکنون دیگر از دفاتر مرکزی، شعبه‌ها و ساختمانهای بتنی و شیشه‌ای خبری نیست.

به عبارتی تغییرات فناوری باعث شده است که نه تنها چگونگی انجام کار تغییر یابد، بلکه مفهوم اقتصاد، کسب و کار، تجارت و حاکمیت نیز متحول شود و دولتها به شدت درباره نقش خود در عرصه کسب و کار و تجارت بازنگری کنند و در سطح جهانی نیز هر روز شاهد مقررات زدایی، خصوصی سازی و افزایش تجارت آزاد باشیم. تأسیس سازمانهای جدیدی همچون سازمان جهانی تجارت، بانک جهانی، سازمان ملل و... قدمی در جهت تنظیم و توسعه مناسبات بین المللی است. از میان رفتن موانع تجاری، به کشورها این اجازه را می‌دهد که وارد بازارهای مختلف بشوند و اساس رقابت را دگرگون سازند. این تأثیرات و تحولات ناشی از جهانی شدن و نیز ضرورت بستر سازی و آمادگی جهت رویارویی سبب می‌شود تا بحث بررسی آثار احتمالی پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت بر سیستم بانکی کشور، به عنوان موضوعی قابل تحقیق در نظر گرفته شود.

ضرورت الحاق یا عدم الحاق به سازمان جهانی هنوز یکی از موضوعات مورد بحث و گفتگو در محافل گوناگون کارشناسی کشور است و این در حالی است که درخواست عضویت ایران در سازمان جهانی تجارت در سال ۱۳۷۵ به دبیرخانه این سازمان ارائه و در اسفند ماه سال ۱۳۷۹ در دستور کار جلسات این سازمان قرار گرفته است و

موجود و بر اساس توافقات حاصل نسبت به برنامه‌ریزی اصلاحی لازم اقدام کنند.

اهداف تحقیق

هدف کلی تحقیق بررسی آثار احتمالی پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت بر سیستم بانکی کشور و ارائه پیشنهادات کلی جهت مذاکرات آتی ایران در این سازمان است. برای این منظور بررسی وضعیت سیستم بانکی با تأکید خاص بر بانکهای تجاری مدنظر است و اهداف زیر به عنوان رئوس اصلی اهداف تحقیق انتخاب شده است.

- شناسایی نقاط قوت و ضعف بانکهای تجاری کشور
- شناسایی حداقل الزامات بخش پولی (بانکی) در خصوص الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت
- بررسی آثار احتمالی الحاق ایران به سازمان جهانی تجارت بر روی سیستم بانکی
- ارائه فهرستی از پیشنهادات کلی جهت تیم مذاکره کننده با سازمان مذکور

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر در بخش مباحث نظری از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و با بهره‌گیری از پایگاههای اطلاعاتی اینترنتی و در بخش عملی از طریق میدانی صورت پذیرفته است. همچنین با توجه به موضوع و هدف پژوهش از دو ابزار بررسی اسناد و مدارک و پرسشنامه استفاده شده است، به طوری که در زمینه‌هایی که اسناد و مدارک کافی وجود داشت از ابزار بررسی اسناد و مدارک و در

مواردی که دسترسی به اطلاعات از طریق مشاهده مستقیم مقدور نبوده است از ابزار پرسشنامه استفاده شده است. به علاوه بنا بر موضوع و اهداف تحقیق که شناسایی نقاط قوت و ضعف سیستم بانکی از بُعد رقابت با بانکهای خارجی است، پرسشنامه‌های تهیه شده بین خبرگان منتخب بانکهای تجاری اعم از مدیران و کارشناسان ارشد آشنا به سیستم بانکی توزیع و از روش آماری میانگین و نرم‌افزار Excel جهت طبقه‌بندی و تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه استفاده شده است.

یافته‌های تحقیق

۱. شناسایی الزامات عام سازمان جهانی تجارت در بخش خدمات
 ۲. شناسایی الزامات خاص سازمان جهانی تجارت در بخش خدمات
 ۳. شناسایی الزامات خاص سازمان جهانی تجارت در بخش بانکی
 ۴. ارائه فهرستی از انواع خدمات بانکی پیش‌بینی شده در جدول تعهدات کشورهای منتخب عضو سازمان جهانی تجارت و موافقتنامه عمومی تجارت خدمات در بخش بانکی
 ۵. ارائه فهرستی از محدودیتهای اعمال شده بر سیستم بانکی ایران (بانکهای تجاری)
 ۶. مقایسه وضعیت خدمات بانکی ایران در مقایسه با خدمات بانکهای پیشرفته دنیا
 ۷. مقایسه وضعیت بانکهای تجاری ایران در مقایسه با پنج بانک درجه اول دنیا
- همچنین از دیدگاه خبرگان سیستم بانکی و بر

می‌شود که در صورت عدم ایجاد تغییرات اصولی از جمله توسعه بخش ارتباطات، کاهش هزینه‌های خدمات و ... این بخش دچار مشکلات عدیده‌ای از جمله از دست دادن سهم عمده‌ای از بازار خصوصاً در بخش سپرده‌های دیداری و کوتاه مدت بشود.

خدمات اعتباری. در این بخش پیش‌بینی می‌شود که سیستم بانکی ایران از لحاظ شرایط پیچیده دریافت تسهیلات بانکی، نرخ بالای تسهیلات، محدودیت در اعطای تسهیلات در بخشهای مختلف اقتصادی و عدم انعطاف‌پذیری در برابر نیاز و خواسته‌های مشتریان در مقایسه با شرایط کاملاً متفاوت بانکداری در سطح دنیا که اعطای اعتبار با شفافیت و شرایط بسیار روشن و منطبق با نیاز مشتریان است، دچار مشکلات عدیده‌ای از جمله از دست دادن بخش عمده‌ای از وام‌گیرندگان بشود و نهایتاً به دلیل کاهش سود عملیاتی، بانکها چاره‌ای جز کاهش هزینه‌های عملیاتی (کاهش نرخ سود سپرده‌ها و اعمال تغییراتی در جهت کاهش هزینه حقوق مستقیم) نخواهند داشت که این امر نیز آنها را با محدودیت در جذب منابع موجود مواجه خواهد کرد.

ضمانت‌نامه‌ها و تعهدنامه‌ها. علی‌رغم محوری بودن این محصولات در توسعه اقتصادی از لحاظ حجم بالای بخشهای عمرانی و ایجاد اشتغال این بخش در حال و آینده فعالیتهای اقتصادی و زیربنایی، پیش‌بینی می‌شود که سیستم بانکی بنا به ملاحظاتی از قبیل عدم امکان تمایز بین مشتریان خوش حساب و شناخته شده با سایر مشتریان، ذینفعان و متقاضیان به دلیل

اساس تحلیل یافته‌های حاصل از پرسشنامه، سیستم بانکی کشور با پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت، به طور کلی با آثاری به شرح زیر مواجه می‌شود.

۱. عدم امکان جذب منابع و کاهش سهم بازار از لحاظ عدم استفاده از فناوری نوین
۲. عدم امکان برابری در نرخ سود تسهیلات به لحاظ بالا بودن قیمت تمام شده پول
۳. کاهش تقاضا برای تسهیلات و سرانجام اثرگذاری در کاهش میزان جذب منابع از لحاظ بالا بودن هزینه‌های عملیاتی جذب منابع
۴. نداشتن دانش و تخصصهای لازم در جهت ارائه ابزار نوین بانکی در بخشهای تجارت به حساب خود یا مشتریان و خدمات مشاوره مالی
۵. عدم امکان تأمین مالی اعتبارات اسنادی به لحاظ پایین بودن اعتبار ملی ناشی از بالا بودن ریسک ملی و پایین بودن نسبت کفایت سرمایه بانکها

در این پژوهش سعی شده است به تفصیل آثار احتمالی پیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت بر سیستم بانکی بر روی هر یک از محورهای شاخص عملیات بانکی که مبنای مقایسه خدمات بانکهای داخلی با خدمات بانکهای پیشرفته دنیا بوده است، به شرح زیر بررسی و ارزیابی شود.

خدمات سپرده‌ای. در این بخش با توجه به امکانات رقبا از لحاظ امکانات ارتباطی پیشرفته و نوین، شرایط سهل و آسان دسترسی به این گونه خدمات و همچنین ارتباط به هنگام، پیش‌بینی

اصل پذیرفته شده است و هزینه بیمه محصولات تابعی از مبلغ، درجه اعتباری بانک و مشتری است. در این بخش تاکنون فعالیت مهمی صورت نپذیرفته است و به همین دلیل ضرورت دارد مطالعات کاملی صورت گیرد.

پول، ارز و خدمات دلالی. در این بخش سیستم بانکی در حال حاضر به دلیل انحصار تولیدشده توسط بانک مرکزی توان ارائه این بخش از خدمات بانکی را ندارد و قطعاً در صورت پیوستن به سازمان جهانی و امکان حضور رقبای مطرح خارجی احتمال می‌رود به دلایلی از جمله پایین بودن نسبت کفایت سرمایه، بالا بودن نرخ ریسک ملی و پایین بودن اعتبار بین‌المللی، سطح گشایش اعتبارات اسنادی مالی و مهلت پرداخت^۱ و حتی اعتبارات اسنادی دیداری با محدودیت مواجه شود، زیرا در حال حاضر مؤسسات معتبر مالی با اخذ هزینه‌های مضاعف اعتبارات اسنادی بانکهای ایرانی را پوشش مالی می‌دهند و این موضوع به دلیل تحمیل هزینه به مشتریان عملاً باعث افزایش قیمت تمام شده کالای وارداتی برای واردکننده می‌شود و در صورت امکان انتخاب برای متقاضیان در فضای رقابتی، قطعاً مشتری به سمتی گرایش پیدا می‌کند که ضمن کسب اعتبار در سطح مبادلات بین‌المللی بتواند با هزینه‌های کمتری گشایش اعتبار کند.

تجارت به حساب خود یا مشتریان. این بخش از محصولات در حال حاضر بنا به ملاحظات از جمله ناآشنایی سیستم بانکی با خدمات فوق و وجود موانع قانونی توسط سیستم

محدودیت‌های قانونی ابلاغی و حاکم بر سیستم بانکی و همچنین عدم ریسک‌پذیری مسئولان سیستم بانکی و اخذ وثیقه‌های ملکی، در مقایسه با بانکداری بین‌المللی مشکل ساختاری دارد و به نظر می‌رسد که سیستم بانکی در این زمینه نتواند با بانکهای معتبر رقابت کند. ذینفعان همواره علاقمندند که از بانکهای معتبر ضمانت‌نامه دریافت کنند و این موضوع نیز با توجه به رتبه‌بندی سیستم بانکی ظاهراً از عوامل محدود کننده است. در مجموع علی‌رغم پایین بودن سطح ارائه این نوع خدمات در حال حاضر به نظر می‌رسد که سیستم بانکی از این بابت دچار مشکلات عدیده‌ای باشد و بخش عمده‌ای از سهم بازار خود را از دست بدهد.

خدمات بیمه‌ای. نکته قابل توجه در این بخش مستقل بودن عملکرد سیستم بانکی از شرکتهای بیمه به دلیل عدم همپوشانی و عدم امکان ارائه خدمات مکمل مشابه بانکداری در سطح بین‌الملل است. از این رو و به همین دلیل پیش‌بینی می‌شود که سیستم بانکی با مشکل مواجه شود، زیرا همواره مشتریان ترجیح می‌دهند که با مراجعه به بانک بخش قابل توجهی از نیازهای پولی و خدمات مرتبط با آن را در یک زمان و مکان انجام دهند. بدیهی است در صورت عدم انتخاب یک راهبرد معین در تکمیل خدمات بیمه‌ای خدمات بانکی توسط شرکتهای بیمه و یا به هم پیوستن این دو نهاد، سیستم بانکی توان رقابت با بانکهای خارجی را نخواهد داشت. گفتنی است که پوشش بیمه‌ای محصولات بانکی در دنیای بانکداری نوین در حال حاضر به عنوان یک

همانند خدمات بخش تجارت به حساب خود یا مشتریان بنا به دلایلی از جمله عدم نیاز به ارائه این خدمات و نبودن تجربه برای ارائه مشاوره مؤثر از نظر دولتی بودن سیستم بانکی و گاهی موانع قانونی موجود در این بخش توسط سیستم بانکی ارائه نمی‌شود و این در حالی است که سیستم بانکی در این بخش با توجه به بانکهای اطلاعاتی موجود در زمینه بانکی و خدمات مرتبط با آن حداقل توان ارائه محصول در داخل کشور را دارد و این موضوع می‌تواند مبنایی برای حرکت‌های آینده سیستم بانکی در بعد ارائه خدمات مشاوره‌ای در بخش خارجی باشد. به عنوان مثال ارائه مشاوره به متقاضیان با استفاده از اطلاعات طرح‌های اجرا شده با مشارکت بانک و یا ارائه پیشنهاد برای سرمایه‌گذاری در طرح‌ها به مشتریان می‌نواند در زمره اولین حرکت‌های مؤثر سیستم بانکی در این بخش باشد.

البته در سطح بین‌المللی ارائه خدمات فوق از لحاظ ضعف اطلاعاتی بین‌المللی بانکهای داخل، در بدو امر موفق نخواهند بود. سایر خدمات. این بخش شامل مواردی همانند اجاره‌داری، مدیریت و تجارت وثیقه‌ها، خدمات شرکتی و ... است که سیستم بانکی بنا به دلایل اشاره شده در بند فوق قادر به ارائه آن نیست و اساساً جهت رقابت با رقبای چاره‌ای جز آماده کردن فضا، مکان و نیروی انسانی مناسب ندارد.

نتیجه‌گیری و پیشنهادات

همانگونه که از یافته‌های تحقیق می‌توان نتیجه گرفت در مواردی از جمله ساختار دولتی سیستم

بانکی ارائه نمی‌شود و این در حالی است که در دنیای مدرن و عملیاتی حاضر واحدهای اقتصادی همواره به دنبال حداکثر کردن منافع خود در فواصل زمانی کوتاه حتی استفاده از اختلاف شب و روز در نقاط مختلف دنیا در زمان مبادلات پولی هستند. بنابراین سیستم بانکی در صورت پذیرفتن اصل حضور رقبا ناشی از الحاق به سازمان جهانی تجارت باید با اتخاذ راهکارهای مناسب بکوشد این نقطه ضعف را برطرف کند.

گفتنی است این بخش از محصولات در دو بعد داخل و خارج از کشور مطرح است و قطعاً در راستای کسب تجربه و بومی کردن این بخش می‌توان با مشارکت بانکهای معتبر دنیا به رفع این نقیصه پرداخت.

خدمات انتقال پول. در بخش خدمات انتقال پول در سطح بین‌الملل سیستم بانکی کشور از لحاظ استفاده و عضویت در مراکز همچون سوئیفت، مستر کارت و ویزا تا حد قابل توجهی قابلیت‌های لازم برای رقابت با دنیای بانکداری بین‌المللی را آموخته است، اما در نقل و انتقالات پول در سطح ملی علی‌رغم سطح بالای مکانیزاسیون و استقرار سیستم‌های خودپرداز (ATM) از لحاظ عدم زیرساختار مناسب ارتباطی موفقیت نداشته است و قطعاً سیستم بانکی در صورت پیوستن به سازمان جهانی تجارت و در صورت حضور رقبا با مشکلاتی مواجه می‌شود و بخش قابل توجهی از منابع خود را (به دلیل ضریب همبستگی بالای این بخش با حفظ منابع) از دست می‌دهد.

خدمات مشاوره‌ای مالی. این بخش نیز

الف) پیشنهادات به سیستم بانکی در مرحله قبل از الحاق به سازمان جهانی تجارت

۱. ایجاد تنوع در ارائه خدمات بانکی: از طریق
 - توسعه بازاریابی بانکی (تحقیقات بازار)
 - استقرار سیستم تحقیق و توسعه به منظور مطالعه، تطبیق و بومی کردن خدمات
۲. ایجاد سهولت در ارائه خدمات بانکی: از طریق
 - اصلاح ساختار سازمانی
 - اصلاح و استاندارد کردن سیستمها و روشهای عملیاتی
 - استقرار سیستمهای هوشمند و خودکار
۳. کاهش زمان ارائه خدمات بانکی: از طریق
 - افزایش دانش و مهارت کارکنان از طریق ایجاد سازمانهای یادگیرنده
 - ارتقای سطح فناوری ارتباطی (ارتباط به هنگام شعبه‌ها در ارائه خدمات)
 - تخصصی کردن دامنه فعالیتها
۴. حفظ و توسعه امنیت در ارائه خدمات بانکی: از طریق
 - استقرار سیستمهای نوین اطلاعاتی

ب) پیشنهادات به تیم مذاکره‌کننده الحاق به سازمان جهانی تجارت

گروه تحقیق با در نظر گرفتن الزامات خاص سازمان جهانی تجارت در بخش خدمات و زیربخشهای مربوط خصوصاً بخش بانکی پیشنهاد می‌کند که تیم مذاکره‌کننده الحاق به منظور به حداقل رساندن آسیبهای احتمالی الحاق نسبت به اعمال محدودیت بر اساس موارد زیر اقدام کند.

بانکی، عدم امکان حضور بخش خصوصی، محدودیتهای قانونی و ...، نظام بانکی کشور در اکثر ابعاد رقابتی توانایی رقابت در سطح جهانی را ندارد. بنابراین ضرورت دارد بر اساس یافته‌های تحقیق و به منظور فراهم کردن امکان رقابت و داشتن حداقل امکانات، تغییراتی اساسی قبل از پیوستن به سازمان جهانی تجارت صورت پذیرد. یافته‌های تحقیق خصوصاً در بخش سایر عوامل حاکی از عدم رضایت از وضعیت عمومی شعبه‌ها، کارکنان، امکانات و خصوصاً توان مدیریتی مسئولان شعبه‌هاست که ضرورت دارد به منظور بسترسازی برای ایجاد فضایی رقابتی اصل مشتری محوری مقدم بر هر موضوعی در راهبرد سیستم بانکی مجدداً تبیین و بازنگری شود. در این خصوص پیشنهاد می‌شود از ابزارهای مدیریتی نوین از جمله موارد زیر استفاده شود.

۱. ایجاد سیستم مدیریت مشارکتی از طریق استقرار نظام پیشنهادات

۱. ایجاد واحدها (شعبه‌ها)ی مستقل با حدود اختیارات کامل با سیستم مالی جداگانه

۳. برگزاری دوره‌های آموزشی تخصصی بازاریابی بانکی به منظور ارتقای دانش مدیران شعبه‌ها برای شناسایی خواسته‌های مشتریان

با توجه به مطالب فوق پیشنهادات مشخص این بخش با در نظر داشتن چهار محور اساسی رقابت شامل تنوع، سرعت، امنیت و سهولت و نقطه نظرهای خبرگان سیستم بانکی در بخش سؤال آزاد پرسشنامه، در قالب سیاستهای قابل اعمال جهت تحقیق شرایط ایده‌آل برای رقابت به شرح زیر در دو بخش ارائه شده است.

(J.V) در یک بانک تجاری و یا بازرگانی نباید از ۳۰٪ حقوق صاحبان سهام تجاوز کند.

● مؤسسه‌ای که در مالکیت یا تحت کنترل یک دولت خارجی باشد، حق سرمایه‌گذاری در یک بانک تجاری و یا بازرگانی ندارد.

● دفاتر نمایندگی تنها در امور مربوط به تحقیق، تبادل اطلاعات و خدمات ارتباطی می‌توانند فعالیت کنند و مجاز به انجام امور بانکداری نیستند.

۳. محدودیت در عرضه منوط به ارائه

فناوری مناسب و آموزش کارمندان محلی

۴. محدودیت بر کل تعداد کارکنان خدماتی

که در بخش خدمات استخدام می‌شوند

۵. محدودیت مربوط به انتقالات درون

شرکتی مربوط به کارکنان اصلی همانند

مدیران، کارمندان فنی و متخصصان

اجرایی

۶. محدودیت تعداد اعضای هیئت مدیره در

حضور تجاری

بخشهای محوری این بحث عبارت‌اند از

● اکثریت اعضای هیئت مدیره یک بانک باید

ملیت ایرانی داشته باشند.

● برای بانکها استخدام و یا به کارگیری

یک مدیر ارشد خارجی و نیز پذیرش

متخصصان خارجی منوط به ارائه برنامه

آموزشی متناسب و قابل قبول بلامانع

باشد.

۱. محدودیت بر کل تعداد عملیات خدماتی

بخشهای محوری این بحث عبارت‌اند از

● خدمات پایاپای و تسویه فقط بر اساس

دستور عملی که تحت نظر بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران اجرا می‌شود انجام

شود.

● اعطای وام، ضمانت‌نامه و تعهدنامه صرفاً

توسط بانکهای که مجوز مربوط را از بانک

مرکزی جمهوری اسلامی ایران دریافت

کرده‌اند، امکان‌پذیر باشد.

● خدمات مالی مربوط به اعطای وام برای

مقیمها بنا بر نوع ارزی باید از طریق

مشارکت با بانکهای ثبت شده در ایران

باشد.

● سیستم انتقال الکترونیکی وجوه باید از

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز

بگیرد.

● صدور و خرید و فروش چکهای مسافرتی

باید از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مجوز بگیرد.

● تجارت، داد و ستد اوراق بهادار و

قراردادهای مالی آینده محدود به بانکهای

ثبت شده در ایران است.

۲. محدودیت بر کل تعداد عرضه کنندگان

مجاز خدمات برای عملیات در بازار

بخشهای محوری این بحث عبارت‌اند از

● حضور بانکهای خارجی در قالب مشارکت

محلی (J.V) و یا دفتر نمایندگی.

● سهم بانکهای خارجی در مشارکت محلی

مرجعها

۱. وزارت بازرگانی، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، راهنمای تجاری دور اروگوئه، چاپ اول ۱۳۷۵.
۲. وزارت بازرگانی، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، سند نهایی دور اروگوئه، وزارت امور خارجه، چاپ اول ۱۳۷۳.
۳. شکیبائی، علیرضا و پروانه کمالی دهکردی، بررسی تطبیقی آزادسازی تجارت و تبعات و پیامدهای آن در چند کشور منتخب، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۲.
۴. ماجدی، علی، حسن گلرین، پول و بانک، بانک مرکزی ج.ا.ا، مؤسسه بانکداری ایران چاپ پنجم ۱۳۷۲.
۵. زمانی فراهانی، مجتبی، پول، ارز و بانکداری، ساز و کار، چاپ چهارم، ۱۳۷۵.
۶. علی حقی، محمد، سازمان تجارت جهانی، صنعت و مطبوعات ۱۳۷۵.
۷. فرجی، یوسف، پول، ارز و بانکداری، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی، چاپ اول، ۱۳۷۷.
۸. والی نژاد، مرتضی، مجموعه قوانین و مقررات بانکی، بانک مرکزی ج.ا.ا، مرکز آموزشی بانکداری، چاپ اول، ۱۳۶۸.
۹. بانک مرکزی ج.ا.ا، قانون عملیات بانکی بدون ربا، ۱۳۷۱.
۱۰. حجتی، اشرفی، غلامرضا، مجموعه قوانین اساسی، مدنی، کتابخانه گنج دانش، چاپ هفتم با اصلاحات و الحاقات ۱۳۶۸، چاپ اول ۱۳۶۰.
۱۱. بانک مرکزی ج.ا.ا، مجموعه اساسنامه بانکها و مؤسسات اعتباری.
۱۲. سازمان فرهنگی شهرداری، روزنامه همشهری، نگاهی به فرآیند الحاق به سازمان جهانی تجارت، ۱۶ مهر ماه ۱۳۷۹.
۱۳. سازمان برنامه و بودجه، قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ج.ا.ا (۱۳۸۳ - ۱۳۷۹) ۱۳۷۸.
۱۴. وزارت بازرگانی دبیرخانه کمیته بررسی عضویت ج.ا.ا در گات، بررسی عضویت جمهوری اسلامی ایران در گات، ۱۳۷۴.
۱۵. حکیمیان، محمد حسین، بررسی بخش خدمات در اقتصاد ایران، سازمان مدیریت صنعتی، مدیرساز، سال سوم شماره ۱ و ۲.
۱۶. بانک صادرات ایران، مجموعه دستورالعملهای ریالی، ۱۳۶۸.
۱۷. کرمی قهی، ولی ا...، جایگاه و نقش مالی در اقتصاد ایران، تازه‌های اقتصاد شماره ۵۷.
۱۸. بازمحمدی، حسین، مختصات بازارهای مالی رسمی کشور در پرتو قانون عملیات بانکی بدون ربا، بانک مرکزی ج.ا.ا، فصلنامه روند، ۱۳۷۹.
۱۹. صادقی پایین کولائی، علی اکبر، به کجا چنین شتابان، بانک صادرات ایران، فصلنامه شماره ۱۴.
۲۰. رشیدی، علی، عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی، فصلنامه سیاسی اقتصادی شماره ۹۴-۹۳.
۲۱. توماس بالینو و آنژلا، دنیای جدید بانکداری، ترجمه فریده تذهیبی، ۱۳۷۹.
۲۲. مصفا، نسرین، راهنمای سازمان ملل متحد، وزارت امور خارجه دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، جلد دوم ۱۳۷۴.
۲۳. بانک صادرات ایران، مدیریت/افزار مشاور، گزارش داخلی، جلد دوم، ۱۳۷۴.
۲۴. روزنامه ابرار اقتصادی، پیوستن و نپیوستن ایران به سازمان جهانی تجارت، ۱۱ خرداد ۱۳۷۹.
۲۵. وارسته، فرهاد، آثار اقتصادی پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی بر صنعت کاشی و سرامیک، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، سازمان مدیریت صنعتی، ۱۳۷۷.
۲۶. کشتکار، مریم، ساختار بازار مالی در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه، ماهنامه بانک و اقتصاد، شماره ۸، ۱۳۷۹.
۲۷. مرکز آمار ایران، سالنامه آماری، ۱۳۷۸.
۲۸. سازمان برنامه و بودجه، قانون برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی

۲۷ بررسی آثار احتمالی پذیرش ایران در ...

سخنرانی آقای نهاوندیان در خصوص الحاق ایران
به سازمان جهانی تجارت، ۱۱ مرداد ۱۳۸۰.

ایران (۱۳۷۴ - ۱۳۷۸)، چاپ چهارم ۱۳۷۵.
۲۹. سازمان فرهنگی شهرداری، روزنامه همشهری،

منابع خارجی: سایتهای اینترنتی

United Nations (UN)

United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD)

International Monetary Fund (IMF)

World Bank

Food and Agricultural Organization (FAO)

World Intellectual Property Organization (WIPO)

Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)

شرویشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی